

Byrådssak

/25

Saksframstilling

Vår referanse: 2025/226512-2

Høringsuttalelse til planprogram for Regional plan for verdiskapning og kompetanse

Hva saken gjelder:

Vestland fylkeskommune har sendt på høring planprogrammet for *Regional plan for verdiskapning og kompetanse*.

Regional plan for verdiskapning og kompetanse er en del av arbeidet med *Utviklingsplan for Vestland 2024-2028*, som skal forenkle, styrke helheten og forbedre plan- og styringssystemet. Dette skjer gjennom to sektorovergripende regionale planarbeid.

Regional plan for verdiskapning og kompetanse skal gi strategisk retning for nærings- og kompetanseutvikling i Vestland, og supplerer *Regional plan for areal og mobilitet*.

De to skal erstatte flere eksisterende regionale planer: *Bærekraftig Verdiskapning*, *Regional plan for Innovasjon og næringsutvikling 2021-2033*, *Regional plan for klima 2022-2035*, *Regional plan for fornybar energi 2023-2035*, *Regional plan for kompetanse og arbeidskraft 2017-2030*, *Temaplan Forny og Forbetre – Auka gjennomføring 2021 -2025* og *Temaplan Heilskapelig plan for tilbudstruktur 2025 -2035*.

Utviklingsplan for Vestland 2024-2028, som de to regionale planarbeidene bygger på, har vekt på bærekraft, og at naturen legger grunnlaget for både sosiale strukturer og økonomi. Den definerer følgende fire satsningsområder med underliggende mål og strategier: Velferd og verdiskapning, Demografi og likeverd, Klima og natur og til sist; Samarbeid.

Regional plan for verdiskapning og kompetanse er fylkeskommunen sitt viktigste styringsverktøy for å oppnå omstilling og bærekraftig samfunnsutvikling. Planen skal gi strategisk retning for nærings- og kompetanseutvikling i Vestland, og bidra til økt samordning mellom stat, fylke og kommune.

Høringsfrist:

Fristen er 10.10.2025. Bergen kommune har fått innvilget utsatt frist til 20.10.2025 for å sende inn byrådets forslag til høringsuttalelse, med avtale om at Utvalg for finans, kultur og nærings vedtak oversendes etter utvalgets møte 05.11.2025.

Beskrivelse av høringsforslaget:

Regional plan for verdiskapning og kompetanse skal gi overordnede rammer, prinsippavklaringer og konkrete føringer for en samarbeidsorientert og strategisk utvikling av næringsliv, arbeidsplasser og kompetansefelt i Vestland fylket. Den vil være et viktig verktøy for å tilpasse og konkretisere de overordnede målene og føringene i utviklingsplanen. Planen vil bygge på to hovedtema:

1. Omstilling og konkurransekraft

- Utnytte Vestland sine naturgitte fortrinn og eksportposisjon
- Søkelys på:
 - Muligheter og barrierer på tvers av verdikjeder og næringer
 - Sirkulærøkonomi og effektiv ressursbruk
 - Innovasjonssystem og teknologiutvikling
 - Øke fornybar energi, redusere klimagassutslipp, satse på digitalisering/AI

2. Kompetanse og inkludering

- Bygge en fleksibel og relevant kompetansebase for fremtiden
- Tiltak for:
 - Bedre gjennomføring i utdanning og kvalifisering
 - Redusere utenforskap og styrke inkludering i arbeidslivet
 - Bedre samarbeid mellom utdanning, næringsliv og offentlig sektor
 - Bedre karriereveiledning og validering av uformell kompetanse

Planprogrammet skildrer formålet, rammene og prosessen for planarbeidet, samt medvirkningsmuligheter, behov for utredninger og hvilke tema planen skal omfatte på en god måte. Programmet viser at det ikke er nye store utredningsbehov, men behov for å samordne eksisterende kunnskap fra flere fagfelt. Dette er særlig knyttet til endringer og usikkerhet drevet frem av klimaendringer, tap av naturmangfold, den geopolitiske situasjonen, digitalisering, teknologisk utvikling og demografiutvikling, i tillegg til en framtidig utfasing av olje- og gasssektoren.

Handlingsprogrammet skal vise hvordan planen skal gjennomføres med tiltak, og skal inkludere samfunnsøkonomiske vurderinger og resultatmålinger. Det inviteres til bred deltagelse fra kommuner, statlige styresmakter, næringsliv, klynger, academia og andre interessegrupper, og til bredt samarbeid på tvers av fag og sektorer.

Byrådets vurdering og forslag til høringsuttalelse:

Bergen kommune viser til temaet *omstilling og konkurransekraft* (punkt 3.1), og foreslår at beskrivelsen av temaet utvides til også å inkludere offentlige anskaffelser. Offentlige anskaffelser er et kraftfullt virkemiddel i offentlig sektor for å drive frem innovasjon og næringsutvikling. Vestland fylkeskommune og kommunene i regionen gjennomfører årlig innkjøp for flere titalls milliarder kroner. Den regionale planen for verdiskapning bør derfor inneholde tema og strategi for å utvikle offentlige anskaffelser som motor for omstilling og verdiskapning. Mulighetsrommet som ligger i strategisk bruk av offentlige anskaffelser, kan tas opp under punkt 3.1.3 – Innovasjonssystem.

Bergen kommune vurderer videre at planprogrammet i større grad bør omtale kapitaltilgang, eierskapsstrukturer og risikovilje i regionen, som er vesentlige deler av et innovasjonssystem. Bergen kommune etterlyser et punkt hvor kapitalstrategi for innovasjon og omstilling nevnes, da dette vil kunne være avgjørende for å lykkes med den nødvendige omstillingen. Både Vestland Fylkeskommune og Bergen kommune har vedtatt å investere i Tidligfasefond Vestland. Planarbeidet bør utforske nærmere hvordan regionen kan lykkes med regionale fond, tidligfasekapital og økt samarbeid mellom FoU-miljø og næringsliv.

Planprogrammet bør inneholde tema knyttet til bostedsutvikling, levekår og attraksjonskraft. Dette er avgjørende for å tiltrekke og holde på arbeidskraft og lykkes med integrering.

Planprogrammet bør videre tydelig prioritere internasjonalisering og eksportstrategi. Planen bør bidra til å styrke små og mellomstore bedrifter som vil ut i nye markeder, og bedre deres samarbeid med virkemiddelapparatet. Reiseliv og besøksforvaltning bør også vies plass, da reiseliv er lansert som den femte eksportsatsningen i regjeringens eksportreform og Vestland har en betydelig andel reiselivsrelatert verdiskapning.

Planprogrammet gir en unik mulighet til å koble Havbyen Bergen tettere på regional planlegging, og Havbyen Bergen kan med fordel bli nevnt eksplisitt i planen. Samarbeidet rundt havbyen bidrar til å koble forskning, utdanning og næringsliv tettere sammen, styrke eksportposisjoner og synliggjøre regionale konkurransefordeler internasjonalt, i tillegg til å være et knutepunkt for utdanning og sysselsetting, samt drive frem innovasjon i havrelaterte sektorer.

Vedtakskompetanse:

Reglement for Bergen bystyre og bystyreutvalgene 2023 – 2027 pkt. 6.4 sjette ledd:
Bystyreutvalgene kan avgi høringsuttalelser på vegne av Bergen kommune i høringssaker som forretningsutvalget har tildelt et utvalg.

Forretningsutvalget har i sak 251/25 besluttet at utvalg for finans, kultur og næring skal avgi høringsuttalelsen:

Utvalg for finans, kultur og næring avgir høringssvar til «Høring og offentlig ettersyn av planprogram for regional plan for verdiskaping og kompetanse» på vegne av Bergen kommune.

Byrådet innstiller til utvalg for finans, kultur og næring å fatte følgende vedtak:

Bergen kommune avgir høringsuttalelse til «Regional plan for verdiskaping og kompetanse» slik den fremkommer av byrådets forslag.

Dato: 30. september 2025

Christine B. Meyer
Byrådsleder

Reidar Digranes
Byråd for næring, kultur og idrett

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

Høring og offentlig ettersyn av planprogram for regional plan for verdiskaping og kompetanse